N°. 2076. **DE TIJD.** 1854.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5.00; voor de buitensteden *f* 6.00; *franko* door het geheele Rijk.
Brieven, Gelden, enz. FRANKO te adresseeren aan het Bureau dezer COURANT.

MAANDAG, 20 FEBRUARIJ.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1.00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 18 Februarij.

Het lid der Tweede Kamer, de heer S. Blaupot ten Cate, heeft dezer dagen de aandacht gevestigd op eene stelling door een zijner medeleden op den 17 December van het vorige jaar, ter gelegenheid der beraadslagingen over het voorstel der *negen* in het midden gebragt. Dat medelid, dat met meer kracht van woorden dan van redenen het ontwerp omtrent den akcijns op het vleesch bestreed, is de heer Jhr. Mr. C. van Foreest, tot wien de heer Blaupot ten Cate een open brief heeft gerigt in het *Tijdschrift voor het Armwezen*. De vertegenwoordiger uit Alkmaar had namelijk getracht in zijn betoog op te klimmen tot hoogere bovennatuurkundige bespiegelingen, ten einde uit Gods wereldbestuur te bewijzen, dat de voordragt der *negen* niet in staat was iets tot verligting en betere voeding van den Nederlandschen »gemeenen man" bij te dragen. De heer Thorbecke had in dat betoog mogen, wij niet zeggen, maar in die stelling het bewijs van Turksch fatalismus gezien; de heer van Hoëvell meende daarin veeleer de leer den opmagt van de oude Dordtsche, thans herlevende ultra-orthodoxie te bespeuren; terwijl eindelijk de heer Blaupot ten Cate daarin de beschuldiging vindt, dat de voorstellers een ander plan van wereldbestuur dan het door God geordende wilden tot stand brengen. Wij mogen niet ontkennen, dat dit alles uit de redevoering van den spreker niet zijn af te leiden, als de logika, die beginsel aan gevolgtrekking, oorzaak aan gevolg verbindt, mag worden geraadpleegd. Maar wij vermoeden dat de spreker op eene universiteit is gevormd, waar de logika niet in eere was. En wat eene metafyziek is, waarbij de eerste beginselen van de logika blijken te ontbreken, laat zich begrijpen.

Het is overigens niet de eerste keer, dat de heer van Foreest zich aan wijsgeerige beschouwingen waagt. Hij deed het, als wij ons niet vergissen, ten jare 1852, toen hij te Alkmaar voor 't *Nut* eene feestrede hield, welke door eene bekwame pen in den *Katholiek* van dat jaar is geïllustreerd. Er is tusschen de feestrede van 1852 en de filippiek van 1853 overeenkomst in de manier van behandelen, strijd in de stellingen.

In de feestrede heette het, dat hier, in ons land, een ongekend, schier geheel gewaarborgd »*volksgeluk*" heerschte. Men weet wat er van dat ongekend *volksgeluk* is. Het is ver te zoeken. Intusschen dat volksgeluk werd, met grooten omhaal van woorden, niet slechts als het werk der goddelijke Voorzienigheid voorgesteld. Verre van daar. Het werd ons vooral voorgeschilderd als de vrucht van den arbeid der maatschappij *Tot Nut van 't Algemeen*. Toen was alzoo de spreker van meening, dat er door eene bijzondere maatschappij, *a fortiori* door een gouvernement, maatregelen waren te nemen, die »*volksgeluk*" konden aanbrengen. Ten jare 1853 is dat alles veranderd. Nu ziet hij, dat »iedere poging op grootere of kleinere schaal om het lot, nu weder van de eene dan weder van de andere klasse der maatschappij te verbeteren," mislukt is. En als hij verder nu »dezelfde verschijnselen in iedere eeuw, in ieder land, in beschaafde en onbeschaafde maatschappijen opmerkt," dan vraagt hij: »of hij ook hier wel aan een bloot toeval zou te denken hebben"; of men »ook hier niet een stap verder moet gaan en aan een hooger plan in het wereldbestuur denken?".... Hij gelooft dat de zorg van den wetgever ook hier wordt verijdeld door een hooger plan in het wereldbestuur. Van waar toch die standen? Van waar de ongelijkheid der toestanden in de maatschappij?" De voorstellers kunnen niet ontkennen: niet door het belastingstelsel, niet door eene daad van den wetgever, maar omdat het der Voorzienigheid behaagd heeft, de menschen met ongelijke krachten, ongelijke vermogens, met ongelijke hoedanigheden toe te rusten," enz. Waarom dan ook de spreker besluit met een krassen aanval tegen de liberale partij, die, »met miskenning van de plannen der Voorzienigheid, alles naar regelen van eigen wijsheid wil schikken; om, wanneer het zonneklaar is dat ongelijkheid van den menschelijken aanleg zich in ongelijkheid van politieke en sociale toestanden moet openbaren, niettemin alles naar gelijkheid te streven, alles te beschouwen als ruwe grondstof, en het den wetgever als de hoogste wijsheid toe te rekenen, om die grondstof te verwerken tot een onnatuurlijk en alle energie missend geheel."

Wij ontkennen niet, dat in het streven van het liberalismus, zoo als het zich in de wereld openbaart, veel is, dat tot zulk een verwijt wettigt; maar als wij deze beschuldiging zien vastgeknoopt aan en afgeleid uit het voorstel tot afschaffing van den akcijns op het vleesch; als wij den gang der gedachten opmerken, die den spreker tot zulk een besluit heeft geleid, dan komt in ons het vermoeden op, dat de spreker bij toeval een anti-revolutionair boek heeft opengeslagen, daarin eenige denkbeelden heeft gevonden, die hem toelachten, en die hij in zijne redevoering heeft ingelast, zonder eigenlijk te weten wat zij beteekenen en waaruit zij voortvloeijen.

Hij vindt in de geschiedenis dat er overal en ten allen tijde standen, rijken en armen zijn geweest. Hij ziet daarin het plan van Gods wereldbestuur. Welk plan? Het antwoord blijft in de lucht hangen. Hij spreekt wel van verschil van krachten, van verschil van zegening Gods; maar wat oorzaak van dat verschil is blijft in 't midden. En omdat het niet mogelijk is de standen op te heffen, te verhinderen dat er armen zijn, *daarom* is het onmogelijk door wettelijke maatregelen iets tot verligting der mindere klassen te doen! En wie dat beproeft staat tegen Gods ordening op! *Alles* is dan ook ten *allen tijde* en *overal* mislukt, wat tot opbeuring van een stand is gedaan; dat heeft de spreker in de geschiedenis *gezien!* Is er meer noodig om het voor een ieder duidelijk te maken, dat de spreker een thema behandelde, dat hij niet kent?

In zooverre is zijne redevoering van 1853 geheel overeenkomstig met de feestrede van 1852. Men vindt in beide veel ophef, die des te meer in het oog valt, naar mate het meer blijkt dat de groote woorden hol en zinledig zijn. Toen gelijk nu heeft de spreker zijn eigen thema niet begrepen, en daarom alles door elkander gehaald.

Maar juist daarom meenen wij, dat de Alkmaarder spreker het zoo kwaad niet meent. Hij is niet de eenige, die tot hooger sfeer tracht op te klimmen. Er zijn er, die waarlijk eene zoo groote hoogte bereiken, dat zij hunne vleugelen branden en in de diepte neervallen. Tot dezulken behoort niet de bestrijder van het voorstel der *negen*. Zoo al de wil goed was, de vleugelen ontbraken. En wij zouden ons daarom hebben onthouden, om, met den heer Blaupot ten Cate, op hem de aandacht te vestigen, ware 't niet dat de spreker, welligt zonder het te weten, het orgaan ware geweest van dat soort van lieden, die, waar er sprake is, om eenige verbetering in de algemeene stoffelijke belangen des lands aan te brengen, alles op de goddelijke Voorzienigheid zouden laten aankomen, zonder hand of vinger te verroeren, ten einde met de goddelijke Voorzienigheid mede te werken. Een systeem, dat men alleen voor den dag haalt met betrekking tot de mindere klasse, maar waaraan men volstrekt het oor niet leent, als er maatregelen zijn te nemen omtrent handel, nijverheid en publieke fondsen. Dan geldt wel ter dege de goede, de ware regel: *aide toi et le ciel t'aidera*.

Welnu, dezelfde regel kan en moet gelden tot leniging van de mindere standen. De maatschappij kan de standen niet wegnemen; zij kan niet bewerken, dat er geene armen zijn zullen. Maar zij kan maatregelen nemen, die de armoede meer dragelijk maken. En daartoe is de maatschappij, dat is, het gouvernement verpligt.

De Fransche dokumenten betreffende de Oostersche quæstie, door den *Moniteur* openbaar gemaakt, kunnen door ons, ter waardeering van die quæstie, niet geheel onbesproken blijven. Liefst deelden wij die dokumenten in hun geheel mede. Men zou er zich inderdaad aan te goed doen, ontwarende met welke regtschapenheid en met welke voorzigtigheid de Regering van Keizer Napoleon te werk is gegaan, met welken nadruk, doch tevens met welke bezadigdheid, zij, tegenover het heerschzuchtige Rusland, de trouwe handhaving van het Europeesche Staatsregt en van internationale overeenkomsten verdedigt, met welken *esprit de suite*, die van rijp beraad en groote geestkracht getuigt, zij voort is gegaan en hoe sober en gematigd hare taal steeds daarbij geweest is. De mededeeling dier dokumenten zou echter eene te groote plaatsruimte innemen; uit dien hoofde valt er zelfs niet eens aan te denken, hun hoofdzakelijken inhoud in eene zamengedrongene analyze, onder de aandacht te brengen van onze lezers. Ter toelichting van het hangende geschilpunt moeten wij ons dienvolgens bepalen tot het releveeren van een paar uitdrukkingen, in de eerste depêches van den minister Drouyn de Lhuys, die op treffende wijze konstateeren, welk het punt van uitgang van Frankrijk geweest is, toen het besloot tegen Rusland in verzet te treden.

Die uitdrukkingen, welke wij straks zullen opnemen en die voorkomen in de depêches van den 25 Januarij 1853 aan den generaal de Castelbajac, en van den 21 Februarij aan den graaf Walewski — zij dragen het *eerste* en *tweede* Nommer in de publiek gemaakte kollektie — zij zijn om meer dan eene reden hoogst merkwaardig. Vooral daarom zijn zij het, omdat, terwijl een ieder begrijpt welk direkt belang Engeland heeft bij de bestrijding der heerschzuchtige veroveringsplannen van Rusland, een ieder niet zoo terstond inziet, waarom Frankrijk zich zoo krachtig tegen Rusland schrap gezet heeft, zoolang, door Ruslands geweldadig invallen in de vorstendommen, de quæstie niet van gewigt geworden was voor geheel Europa. De paar uitdrukkingen, in de genoemde depêches voorkomende, helderen dit punt ten allerklaarste op, en dat wel op eene zoodanige wijze, dat de gansche katholieke wereld de Fransche Regering erkentelijk moet zijn voor de loyauteit, waarmede zij, van het eerste oogenblik, de motieven aangaf en uit een zette, die haar bewogen tegenover Rusland handelend op te treden.

Wat, ten aanzien van de quæstie betreffende de heilige plaatsen, tusschen Frankrijk en Turkije en later tusschen Rusland en Turkije is voorgevallen, kan veilig in het midden worden gelaten, als genoegzaam aan onze lezers bekend. Doch wat bezielde Frankrijk, toen zijne Regering er toe besloot eindelijk dan toch zijne onmiskenbare, doch schandelijk door het van Turksche zijde begunstigde schisma met voeten getreden, regten te handhaven? Wat bezielde het verder, toen zijne Regering, door de listen der Porte een oogenblik misleid en voor Rusland, naar 't scheen, moetende onderdoen, zich tot Rusland zelf wendde, om te eischen dat Frankrijks regten geëerbiedigd werden? Had Frankrijk daarbij zulk een overwegend materieel belang? Had het groote stoffelijke voordeelen voor zijnen handel of voor zijne industrie daarvan te verwachten? Voorzeker neen; doch een grooter dan een materieel belang had Frankrijk bij de gevorderde eerbiediging van zijne regten en grootere dan stoffelijke voordeelen verwachtte het, met volle regt, daarvan. De heer Drouyn de Lhuys formuleert dit aldus: »*Notre but unique a été de relever la religion catholique d'un état d'infériorité aussi indigne d'elle que de nous.*" Ons eenig doel is geweest de katholieke godsdienst op te heffen uit een staat van minderheid, haar zoowel als onzer onwaardig. — In zijn tweede aangehaalde depêche komt hij op deze plegtige verklaring terug. 't Is alsof hij er aan hecht, dat men te S.-Petersburg en te Londen van stonde af goed begrijpe, welk standpunt Frankrijk wil innemen en de bereiking van welk eenig doel het op het oog heeft. De voorstellen van S.-Petersburg, dus schrijft hij toch aan den Franschen gezant te Londen, die dit schrift aan Lord Clarendon moet voorleggen, de voorstellen van S.-Petersburg zijn onaannemelijk. »*Ce qu'il nous propose, c'est de souscrire nous-mêmes à des conditions qui replaceraient l'Eglise catholique à Jeruzalem dans une situation inférieure et humiliante, et porteraient à notre considération dans le Levant la plus facheuse atteinte.*" Wat het ons voorstelt, is dat wij zelven voorwaarden zouden onderschrijven, die de Katholieke Kerk te Jeruzalem op nieuw in eene minderen en vernederenden toestand zouden plaatsen en die aan ons aanzien in den Levant den droevigsten slag zouden geven. Van zulke voorwaarden wil Frankrijk niet weten. Zijn aanzien, zijn zedelijke invloed mogen geen schade lijden; in de eerste plaats echter komt zijne zorg voor de handhaving van de eer der Katholieke Kerk.

Wij bepalen ons tot het releveeren van de aangehaalde

[illegible]gen en onthouden ons van alle aanmerkingen en gevolgtrekkingen. Geve God dat het vooruitgezette »eenig doel" jegens Rusland steeds in 't oog gehouden worde! Het zal dan al meer en meer, niet slechts in woorden, maar dan ook daarenboven in feiten, blijken, dat de nieuwe gewenschte orde, waarin de eer en het belang der Kerk naar waarde geschat worden, tegen het tyranniek geweld der Russische militaire kerkbeheerschers zal worden gehandhaafd.

Wij nemen uit de *Arnhemmer Courant* de volgende teregtwijzing over aan den *Nederlander*, zonder echter met den *Arnhemmer* partij te trekken voor den hoogleeraar Scholten, wiens gehaspel met de »vrienden" louter van huisselijken aard is, om ons eenigzins ter harte te gaan; en, bovendien, de haarkloverijen over het protestantsch beginsel hebben voor Katholieken geene aantrekkelijkheid, hoegenaamd ook. Zij toch weten dat het beginsel volstrekt valsch is en kunnen dus geen belang stellen in een strijd tusschen de heeren Scholten en Groen, die er trouwens niet veel anders van maken, dan eene gelegenheid om elkander een vlieg af te vangen.

»De *Nederlander* duidt het zeer euvel, dat liberale bladen de beginselen en meeningen, die in het *Goudsch Kronijkske* worden geuit, op rekening stellen der *anti-revolutionnaire partij*. Met zonderlinge aanmatiging vraagt de *Nederlander*: ziet ge dan niet, dat het *Goudsch Kronijkske* in sommige punten van staatsregt van ons afwijkt?

»Wij wisten wel, dat de heeren anti-revolutionnairen in den waan verkeerden van in het uitsluitend bezit te zijn der absolute waarheid; maar wij wisten *niet* dat de *Nederlander* de eenige, uitverkoren verkondiger van die waarheid was. Dat dit blad het *uitsluitend* orgaan van die partij wezen zou, is ons nieuw; te meer daar mijnheer Groen zich dagelijks beroept op een aantal autoriteiten van het buiten- en binnenland. Trouwens, eene partij die maar één schrijver, maar één blad heeft, mag geene aanspraak maken op den naam van *partij*.

»Mijnheer Groen zelf gaat veel verder; hij stelt niet enkel op rekening *der liberale partij* al wat hij in de soms ver uiteenloopende bladen van ons land — maar ook wat hij buiten 's lands ontmoet. En dat verdedigt hij door te beweren: het zijn alle vruchten van dezelfde rigting. In overdrijving gaat hij tot het belagchelijke, door b. v. de ministeriën van Willem I te rekenen tot de *liberale*, en wat zij misdreven hebben te wijten aan de *liberalen*. Waarlijk, weinig zullen van Maanen en Tets en van Doorn, die door de *liberalen* zoo vinnig bestreden werden, gedacht hebben, dat hun nog eenmaal de gruwel der liberaliteit wierd ten laste gelegd.

»Maar *zoover* gaan de liberale bladen niet, en zij hebben volkomen regt om de stellingen van het *Goudsche Kronijkske, Bazuin* enz. — al zijn zij ook door mijnheer Groen niet geijkt — voor anti-revolutionnaire waar te houden. Het zijn vruchten van denzelfden boom, en het eenig verschil is, dat mijnheer Groen met halve, raadselachtige woorden zegt, wat die anderen, met meerdere opregtheid ronduit verklaren.

»De *Nederlander* heeft zoo iets van het Delphisch orakel, dat zijne godspraken zoó inrigtte, dat zij des noods voor verschillende opvatting en uitlegging vatbaar waren. Waar de leermeesters van Groen, Stahl, Haller, enz. positief spreken, komt hij met insinuatiën en vragen voor den dag. Zeggen de eersten, dat de gelijkheid der gezindten voor de wet een onding is — dan zal Groen zeggen, »dat hij niet gelooft, dat eene gelijkstelling van dien aard, juist het kenmerk eener Evangelische staats regeling is."

»Neen wil men de bedoelingen der anti-revolutionnairen leeren kennen, men leze het *Goudsch Kronijkske* en de *Bazuin*; daar staat met ronde woorden het antwoord geschreven op de raadsels van *de Nederlander*.

»En wil men een voorbeeld tot welk eene ongerijmdheid de heer Groen vervalt door zijne zucht om water en vuur in dezelfde hand te dragen, men leze zijnen brief aan professor Scholten, van 10 Februarij. Hij verwijt, met Da Costa, aan dien hoogleeraar niets meer of minder dan *oneerlijkheid* en *onzedelijkheid*. daardoor gepleegd, dat hij leeraar en hoogleeraar blijft in een kerkgenootschap, terwijl hij (naar de meening Groen's) de waarheden loochent, waarop de kerkleer (?) rust. Dat dunkt ons zeer grof; maar het wordt getemperd door de onderstelling, dat die *oneerlijkheid* en *onzedelijkheid* BEWUSTELOOS worden gepleegd.

»Klinkklare onzin. Want het *oneerlijke* en *onzedelijke* eener handeling berust juist in de *kwade trouw*, in het *opzet*. *Bewusteloos* KAN niemand oneerlijk of onzedelijk zijn. Zoo gij ter goeder trouw, meenende dat het uw eigendom is, iets medeneemt, dat u niet toebehoort, niemand zal u oneerlijk of onzedelijk noemen. En als professor Scholten niet beter weet of hij handelt goed en regt door het absolute gezag van Groen niet te aanbidden — dan moge hij in Groen's oogen een beklagenswaardige domoor zijn, maar dan pleegt hij geene oneerlijkheid en geene onzedelijkheid.— Wij voor ons vinden het veel *oneerlijker* dergelijke verwijten, op zoo zalvenden toon, te doen."

Z. M. heeft 1°. goedgekeurd de benoeming van J. A. Swillens, burg. der gemeenten Nieuwkoop en Achttienhoven, tot sekr. dier gemeenten; 2°. benoemd: tot griff. bij het kantongeregt te Tilburg, G. van Lijl; te Bolsward Mr. H. R. Warmolts; tot subst.-griff. bij de arr.-regtb. te Mr. H. Engelberts; tot regter-plaatsverv. in de arr.-regtb. te Winschoten, Mr. J. Gockinga; tot vierden regter-plaatsverv. in de arr.-regtb. te Nijmegen Mr. P. J. Smits; tot adj.-kommiesen bij het Kabinet des Konings A. Daniëls en A. C. Oltmans.

De *Staats Courant* deelt mede een overzigt van de opbrengst der middelen (hoofdsom en opcenten) over de maand Januarij 1854, in vergelijking gebragt met derzelver opbrengst over de maand Januarij 1853:

Direkt. bel.: 1854 *f* 702,540.98$\frac{1}{2}$; 1853 *f* 698,824.04. *In en uitgaande regten en scheepvaartregten*: 1854 *f* 161,621.53$\frac{1}{2}$; 1853 *f* 241,833.37$\frac{1}{2}$. *Akcijnsen*: 1854 *f* 2.127,991.62$\frac{1}{2}$; 1853 *f* 2,191,745.76. *Waarborg en belast. der gouden en zilveren werken*: 1854 *f* 11,847.01; 1853 *f* 10,867.23$\frac{1}{2}$. *Ind. belast.*: 1854 *f* 893,505.25$\frac{1}{2}$; 1853 *f* 781,485.04$\frac{1}{2}$. *Opbrengst der posterijen*: 1854 *f* 189,215.89$\frac{1}{2}$; 1853 *f* 132,845.43. *Opbrengst der Staatsloterij*: 1854 *f* 148.00; 1853 *f* 161.50. Totaal-generaal 1854 *f* 4,036,970.30$\frac{1}{2}$; 1853 *f* 4,057,762.38$\frac{1}{2}$.

Ten gevolge van den vernieuwden vorst vertoont zich op de rivieren weder veel ijs. Te Mainz, Coblenz, Keulen en Dusseldorf zijn uit dien hoofde de schipbruggen weder weggenomen, gelijk mede te Arnhem en te Westervoort. De waterstand was te Keulen den 14 dezer 10 voet 8 duim en den 15 9 voet 6 duim. Te Arnhem den 16 4.71 el O. N. P. en te Westervoort 4.15 el O. N. P.

De heden bij de Regering ontvangen berigten van den gouverneur van Curaçao en onderhoorigheden, loopende tot 17 Januarij jl., melden dat werkelijk op het eiland St. Thomas de cholera was uitgebroken en van den 23 December tot den 2 Janvarij 372 slagtoffers had ten grave gesleept. De gouverneur had, ten gevolge der daardoor bij de bevolking van Curaçao te weeg gebragte ontsteltenis, de noodige maatregelen genomen, om naar het voorbeeld van Porto Rico en St. Domingo, de communicatie van schepen, komende van plaatsen waar de cholera heerscht, met ieder punt op Curaçao, Bonaire en Aruba te beletten. Als quarantaineplaats was aangewezen het eilandje Klein Curaçao, en waren daar een paar loodsen opgerigt en van het noodige voorzien, om te dienen als hospitalen, voor het geval dat zich aan boord van aldaar in quarantaine komende vaartuigen, lijders mogten voordoen. Ook op Curaçao zelf waren de noodige voorzorgsmaatregelen verordend, voor het geval dat de gevreesde ziekte zich daar werkelijk mogt openbaren.

Van de 19 matrozen der equipage van Z. M. korvet Heldin die door de gele koorts waren aangetast en in het hospitaal opgenomen, waren slechts twee overleden en hadden zich sedert het vorige geene nieuwe gevallen van gele koorts onder het zeevolk voorgedaan.

Men leest in de tweede editie van de *Amsterdamsche Courant*:

LONDEN, 18 Febr. Naar aanleiding van eene motie, gisteren avond door den heer Layard in het Lagerhuis gedaan, nam Lord John Russell de verdediging der regering op zich, bij welke gelegenheid hij zeide, dat Engeland bereid was zijnen ouden oorlogsgeest te ontwikkelen. Engeland en Frankrijk hebben er in toegestemd Turkije te verdedigen en hadden daarbij geen eigenbaat op het oog; Oostenrijk en Pruissen zullen slechts den strijd toezien. De minister uitte aan het slot zijner oorlogszuchtige rede de hoop, dat het Huis de tot den oorlog noodige uitgaven zal goedkeuren, en besloot met uit te roepen: »Moge God de zaak des regtvaardigen verdedigen!"

In antwoord op de woorden van Lord John Russell, zeide de heer d'Israëli, dat de oppositie geene hinderpalen zal in den weg leggen, waardoor het toestaan van gelden, om een regtvaardigen oorlog te voeren, zou kunnen worden belemmerd.

NIJMEGEN, 16 Febr. Gisteren avond, omstreeks 11 ure heeft op de rivier de Waal, vóór deze stad, een natuurverschijnsel plaats gehad, dat bij menschengeheugen nog nimmer, onder dergelijke omstandigheden is voorgevallen. Plotseling vertoonde zich in de rivier zoodanige massa's drijfijs dat men op het oogenblik geen werkvolk genoeg kon krijgen, om de gierbrug, in de haven, in veiligheid te brengen, hetgeen niet zonder gevaar is bewerkstelligd geworden. De stoombootmaatschappijen zullen alsnu verpligt zijn, hunne dienst te staken. Op dit oogenblik, 2 ure, is het drijfijs minder, en de stand des waters + 9,12 el A. P., zijnde in een etmaal 52 duim gevallen.

Wij hopen, in deze vooruitzigten, bevrijd te zullen blijven van sneeuw, waardoor onze straten onbegaanbaar worden, of het gemeentebestuur moest alsdan, door ondervinding geleerd, kunnen besluiten, spoediger maatregelen tot wegruiming te nemen, echter niet in dien zin, zoo als zulks bij de vorige gelegenheid is geschied toen afgekondigd werd dat elk ingezeten, op eene boete van *drie gulden*, het ijs voor zijn erf moest weghakken; hetgeen volgens onze meening, strijdt met art. 231 in verband met art. 179 g. der gemeente-wet.

(Grondwet.)

STATEN-GENERAAL.

TWEEDE KAMER.

Zitting van Dingsdag 17 Februarij.

In deze zitting zijn ingekomen: 1°. de navolgende wetsontwerpen als: een wetsontwerp betreffende de vijfjarige verjaring van de koupons der certifikaten van nationale schuld; acht wets-ontwerpen tot vereeniging van gemeenten; een wets-ontwerp tot aflossing van nationale schuld, en een wetsontwerp tot regeling van het fonds van koopprijzen van domeinen, dienst 1853 en 1854; en 2° eene missive van den Minister van Oorlog, ten geleide van eenige wijzigingen aangebragt in het wets-ontwerp betrekkelijk de inkwartieringen.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 17 Februarij. In den stand der Oostersche quæstie is niet de minste verandering gekomen. De depêches uit Petersburg, die van beslissenden aard zullen zijn, worden ieder dag verwacht.

Men merkt op, dat de bladen die tot nog toe halstarrig aan den vrede geloofden, thans de hoop op zijn behoud beginnen op te geven.

Wat het stranden en bemagtigen door de Russen van het Engelsche stoomschip *Haydée* aangaat, zoo maakt de *Patrie* de opmerking, dat er bij de Engelsche marine geen vaartuig van dien naam bekend is. Men zou dus moeten aannemen, zoo het feit althans waar is, dat het een Engelsch koopvaardijschip geldt.

— De *Moniteur* behelst een keizerlijk dekreet waarbij de reorganizatie der Fransche artillerie wordt gelast.

— Men schrijft uit Rome dd. 10 Februarij:

In de diplomatieke betrekkingen van Piemont met den Heiligen Stoel is eene verandering gekomen, die niet zonder beteekenis is. De graaf Robert de Pralormo, welke deze mogendheid bij het hof van Rome vertegenwoordigt, en welke tot heden toe slechts den titel van zaakgelastigde voerde, is tot den rang van minister-resident verheven. Moet men deze handelwijze van het Piemonteesche gouvernement opvatten als een poging tot toenadering? Wij veronderstellen dat het gouvernement zulks gaarne zou willen doen gelooven; maar wij veronderstellen ook, dat het niets anders is dan een nieuwe kunstgreep om de Katholieken, zoo 't mogelijk is, te misleiden en om onder een voorkomen van welwillendheid zijne ontwerpen tegen het gezag en de onafhankelijkheid der Kerk te verbergen.

De wijze waarop deze verandering is geschied is allezins geschikt om die veronderstelling ingang te doen vinden. De graaf de Pralormo is den 3 Januarij naar Rome teruggekeerd, en eerst den 25 dierzelfde maand heeft hij aan den Heiligen Vader de brieven gepresenteerd van zijn souverein, waarbij hij werd aangesteld als minister-resident aan het Hof van Rome.

Er zijn dus twintig dagen verloopen tusschen zijn aankomst en de overgifte zijner geloofsbrieven. Nu is de vraag of de minister gedraald heeft met de audientie aan te vragen, of dat men van wege den Heiligen Stoel geaarzeld heeft in hare toestemming. Misschien is de laatste gissing het naast aan de waarheid.

Eerst den 1 Februarij heeft het *dagblad van Rome* melding van de audientie gemaakt. Een en ander toont genoegzaam aan, wat men te denken heeft van de goede verstandhouding tusschen de Sardinische regering en het hoofd der Kerk.

ENGELAND.

LONDEN, 17 Feb. Men leest in den *Times*: »De brief van Keizer Napoleon aan Keizer Nikolaas, geeft schijnbaar twee gewigtige punten aan Rusland toe, door de terugroeping der vereenigde vloot aan te bieden en het beginsel van regtstreeksche onderhandeling tusschen Turkije en Rusland aan te nemen; doch hij verbindt daaraan zulke voorwaarden, dat hij in der daad geene de minste verandering in de hoofdzaak brengt. Het is ons niet bekend, welke mate van bevoegdheid Keizer Napoleon had, om den naam der Koningin van Engeland in zijn schrijven te mengen; maar wij zijn overtuigd dat, noch onze Koningin noch ons gouvernement een buitenlandschen vorst kan hebben gemagtigd, om op eene zoo zonderlinge wijze gebruik te maken van Harer Majesteits beweerde goedkeuring van een plan, hetwelk nog zoo gebrekkig is omschreven. De brief doet niets meer dan in een gebrekkigen vorm de voorstellen herhalen, die reeds verworpen zijn toen zij in meer regelmatigen vorm werden gedaan. Nog zonderlinger is het dat hij eerst geschreven schijnt te zijn nadat de diplomatieke betrekkingen tusschen de beide hoven waren geschorst, en dat hij waarschijnlijk Petersburg bereikt heeft nagenoeg ten zelfden tijd waarop de Fransche gezant het land verliet.

»Met dat al is het mogelijk dat de keizerlijke brief,

gepaard aan onderscheiden gebeurtenissen dezer laatste dagen, zoo als de mislukte zending van graaf Orloff, Keizer Nikolaas tot de volle overtuiging brengt van den gevaarlijken toestand, waarin hij geraakt is; het is de laatste gelegenheid die hem aangeboden wordt, om zonder vernedering terug te deinzen."

— De dagbladen van New-York van 31 Januarij melden, dat de Prezident der Vereenigde Staten aan den Senaat, ingevolge zijn te kennen gegeven verlangen, de korrespondentie heeft overgelegd, betrekking hebbende op de zending van Mgr. Bedini. De *Courier des Etats Unis* voegt er bij: »Ofschoon deze stukken duidelijk doen zien dat de nuntius van den Paus geenzins belast was met eene diplomatieke zending in de Vereenigde Staten, verzekert men echter dat de heer Marcy besloten heeft hem met al die onderscheiding te behandelen, welke aan gezanten te beurt valt. Volgens onzen korrespondent zal Mgr. Bedini zich naar Brazilie begeven, alvorens te Madrid de nieuwe betrekking te aanvaarden, hem door den Paus opgedragen."

DUITSCHLAND.

BERLIJN, 16 Febr. In de *N. Preuss. Zeitung* leest men: De indruk, te weeg gebragt door den brief van Keizer Lodewijk Napoleon aan Keizer Nikolaas, is van een geheel anderen aard geweest, dan men te Parijs verwachtte. Zoo het Kabinet van Petersburg een antwoord op dien brief geeft, zal het zeker ongunstig luiden.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 18 Februarij.

GETROUWD (16 Febr.): D. W. F. Weddepohl met J. H. Schakel.

BEVALLEN (15 Febr.): A. Bos, geb. Loef Schuphoven, Z. (16 Febr.): J. H. Henckel, geb. Gallas, Z.

OVERLEDEN (13 Febr.): C. B. Kappelhoff, 70 j. — (14 Febr.): J. H. G. Kalckhoff, 88 j. - A. E. Evarse, 9 m. - M. C. E. Veder, wed. J. van der Schilt, 87 j. - G. A. Brinkman, 7 m. (15 Febr.): F. J. Diebels, 65 j. — (16 Febr.): C. Bettenaar, 72 jaren.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

	pCt.	17 FEBR. 4 u. gebl.	18 FEBR.	4 u.	gebl.
Nederl. Werkel. Schuld à	2½	59⅞	59½	à 59 11/16	59⅝
Dito Dito	3	73	72½	72⅝	
Dito Dito	4	89 11/16	89½		
Amortisatie	3½				
Handel-Maatschappij	4½				
Haarlemmermeer	5				
O. I. Leening 1844	4	89⅜			
Aand. Arnh. Spoorweg	4½				
Dito Hollandsche dito		70			
Obligatiën	4½				
België, Certifikaten	2½				
Dito	4½				
Dito *Rothschild*	2½	46¾			
Frankrijk, Certifikaten	3				
Rusl., bij *Hope en C°.*	5	101⅛	100⅝	100¾	
Dito A°. 1828—1829	5	100¾	100½		
Inschr. op 't Grootboek	6				
Dito Certifikaten	6				
Certifikaten te Hamburg	5				
Negot. 1831 en 1833	5	91			
Negot. 1840	4	83½			
Dito *Stieglitz*	4	82⅜			
Dito Nieuwe	4				
Nieuwe Engelsche	4½	89¼	88⅞	88⅞	
Spanje, Nieuwe 3 pCt. thans	1	19	18⅞		
Nieuwe	3				
Binnenlandsche	3	86 1/16	85 15/16	85⅞	
Cert. Coup. Sp. Com.		4¼	4 5/16		
Amortisable Schuld		4 1/16			
Portugal, te Londen	4	84 7/16	84⅜		
Dito Uitgestelde					
Weener Bank	5				
Dito	4				
Metalliek 1816—1852	5	65⅝	65⅛	65¼	
Dito 1847	2½	34⅛	33⅞		
Dito 1851 en 1852	2½	34⅛	33⅞		
Dito 1849	5	83⅜	82⅞	83	
Dito Letter B	5	83⅜	82⅞	83	
Aand. *f* 500 bij *Rothsch.*					
Dito - 250 dito 1839					
Napels, Cert. bij *L.* en *B.*	5				
Polen, Obligatiën	4				
Aandeelen 1835					
Dito met Loting fl. 500					
Sardinië, te Londen	5				
Denemarken, dito	5				
Peru, dito	4½	62½			
Grieken, te Londen	5				
Philadelphia, bij *Hope en C°.*	5				
Dito te Londen	5				
Dito Bank		3½			
Louisiana, te Londen	5				
Brazilië, te Londen 1824	5				
Dito 1843	5				
Grenada, dito	2½				
Dito Uitgestelde					
Ecuador					
Mexiko, te Londen £ 100	3	24½	24 1/16	24¼	
Dito Onbepaalde	3	24½	24 1/16	24⅛	
Venezuela, te Londen	3½				
Dito Uitgestelde	1				

In geene der genoteerde fondsen vertoonde de handel eenige levendigheid, de stemming bleef echter flaauwer.

Koers van het Geld. Beleening 2½ pCt., Prolongatie 2½ pCt., Diskonto 3 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	*f* 55 9/16	Livorno	2/m.	*f* 38
»	zigt	» 56⅛	Napels	»	» 81½
Bordeaux	2/m.	» 55	Petersburg	»	» 4.78
»	½/m.	» 55⅝	Weenen	6/w.	» 27
Madrid	3/m.	» 241	Augsburg	»	» 35⅝
Cadix	»	» 241	Frankfort	»	» 98½
Seville	»	» 238	Hamburg	2/m.	» 35 1/16
Bilbao	»	» 239	»	zigt	» 35 5/16
Lissabon	»	» 40¾	Londen	2/m.	» 11,57½
Porto	»	» 40⅝	»	zigt	» 11,67½
Genua	2/m.	» 45¼	Rotterdam	»	⅛

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 17 Febr. Belg. leen. 2½ pc. 50, 1840, 1842 4½ pc. 89⅝, 1852, —; Spanje 1—3 pc. 18⅝; Binnenl. 3 pc. 36⅛; Romeinen 5 pc. —; Oostenrijk Metalliek 5 pc. 68⅞.

PARIJS, 17 Febr. Fransche 3 pc. 68.—; 4½ pc. 97.80; Bank-Aktien 2700; 3 pc. Spanje —; id. 1 pc. —; 4½ pc. Rusland —; Met. 5 pCt. —; Rom. Leening 1850 85.

LONDEN, 18 Febr. Consols 91⅜ a 91½; 3 pc. Spanje buitenl. 4¼ a —; 1 pc. dito 19⅛ a 19⅝; Comité-Bewijzen 4 a ; Passive 4 a —; Rusl. 5 pc. 101½ a —; 4½ pc. dito 89½ a ; Holl. 4 pc. 92 a —; 2½ pc. 61 a 62; Braz. 98 a —; Peru 4½ pc 66 a —; Gren. uitg. 6⅝ a —; id. werk. 18¾ a —; 3 pc. Mexiko 24¾ a 25¼, 4 pc. Portugal 37 a 39; Ecuador 4 a —; Wissel op Amst. 11.16; Parijs —.—; Hamburg 3 m. —.—.

WEENEN, 17 Febr. Met. 5 pc. 89⅝; id. 4½ pc. 78¾; Bank-Aktien —; Wissel op Londen 12.38, Amst. —; Parijs 151½; Goud 35½; Zilver 27¾.

BERLIJN, 17 Febr. 3½ pc. Pruissische Staatschuld —; 4½ pc. Rusland 86½; 5 pc. 100½; Wissel op Londen 3/m. 6 Th. —; Parijs —; Amst. —; Ween. —; Petersb. —.

HAMBURG, 17 Febr. Spanje 3 pc. 33¾; id. 1 pc. 18; Sardinië 5 pc. —; Wissel op Londen 3/m. 13¼; Amst 35.80.

FRANKFORT, 17 Febr. Met. 5 pc. 68¾, 3 pc. Spanje binnenl. 35¾; id. 1 pc. 18 13/16; Wissel op Londen 3/m. —; Parijs —; Amsterdam —.

HANDELSBERIGTEN.

Overzigt der Week.

AMSTERDAM, 18 Februarij.

KOFFIJ. Hiervan zijn geene andere omzettingen bekend geworden, dan alleen eene eerstehands aflevering van 1090 balen *Padang*, goed ordinair bleek, tot goed ordinair blank redelijk grof a 31 en 31½ cs., hetgeen onveranderde prijzen zijn. — *Java* Ceelen zonder de minste vraag, goed prijshoudend.

THEE. Door een kleinen direkten aanvoer van China te Rotterdam was de markt iets kalmer, zoowel zonder prijsverandering.

TABAK. De dringende behoefte in *Marijland* voorloopig vervuld zijnde, zoo hebben de eerstehands omzettingen in deze week zich slechts bepaald tot 73 vaten, waarbij de voorgaande stijve prijzen besteed zijn. — De handel in *Java* soorten was in de tweede hand nog al vrij levendig, met eenige avans op de vroeger in veiling en uit de eerste hand verkochte partijen. — In veiling tegen 28 dezer: 154 pakken en 9 kisten *Embalema*.

SUIKER. *Ruwe.* De markt blijft geheel onveranderd. Zeilende partijen *Java* worden op de middelprijzen van November tot *f* ½ hooger gelaten en met 9¼ avans geboden. — Van *Surinaamsche* zijn eenige partijtjes, tot voorgaande prijzen uit de hand afgedaan, verder zijn nog verkocht 510 kisten *Havana* N° 9½ tot tot *f* 29, alsmede 750 kisten *Havana* grootendeels gevlakt en beschadigd, N°. 9 a *f* 29 en N°. 15 a *f* 32½ alles nieuwe conditie. — In veiling zijn ingeslagen tegen 23 dezer: 1373 vaten *Surinaamsch* en 380 kisten beschadigd *Havana*. — *Geraffineerde* voor uitvoer zeer stil, met vaste prijzen. — De prijzen in *Consumtie* zijn op onze voorgaande notering onveranderd gebleven.

SPECERIJEN. Hierin is niets voorgevallen. De noteringen zijn als volgt: *Notemuskaat* N° 1. 190 a 195 cs., N° 2 170 a 175 cs., N° 3. 135 a 140 cs., N° 4. 95 a 100 cs. — *Foelij* D 180 a 185 cs. — *Peper*, bruin Sumatra 21½ cs.

RIJST. Behalve de afdoeningen van 30.0 balen ongepeld *Java* tot geheimen prijs, alsmede 3500 balen *Java Tafel*, zeilende tot *f* 12 ging er in gepelde soorten zoowel voor uitvoer als voor het binnenland vrij wat om. Gepeld *Aracan* *f* 10½ a 11. Gepeld *Java* *f* 10½ a 11½. *Tafel* *f* 13 a 15½.

GEDROOGDE FRUITEN. Behalve eenige verkochte partijen beschadigd in veiling is er niets van belang omgegaan. — *Rozijn*, grof *Smirna* jarig *f* 20 a 21, nieuw *f* 18 a 19; *Samos*, jarig *f* 13 a 14, nieuw *f* 12 a 13. — *Zantische Krenten* in de jarige soorten voor consumtie zeer gevraagd en sterk opruimende tot *f* 30 a 45 na kwaliteit. Nieuwe soorten zonder aftrek.

POTASCH. Door vernieuwe aanvoeren zeer stil met weinig kooplust.

VERFWAREN. *Indigo.* Zonder verandering blijvende de handel zich bepalen tot zeer kleine partijtjes. — Van particulieren aanvoer zijn weder diverse partijen ten markt gekomen. — *Cochenille.* Zonder handel. — *Verfhouten.* In *Campeche* en *Geel* is niets omgegaan, prijzen geheel hetzelfde. — Van *Sandel* zijn kleine partijtjes met *f* 4½ betaald, wordt nu op *f* 4½ a 4¾ gehouden. — Van *Manilla Sapan* zijn 18 Ton aangevoerd en nog niet aan de markt. — *Quercitron.* Tot vorige prijzen met kleinen handel. — *Harst.* Blijft zeer schaarsch. *Geele* en *Witte* ontbreken geheel. — *Terpentijn-Olie.* Blijft gevraagd en tot iets betere prijzen is daarin vrij wat handel. — *Zwavel.* Onveranderd. — *Salpeter.* Niets in gepasseerd. — *Meekrap.* Blijft in dezelfde stemming doch wordt minder aangeboden.

STERKE DRANKEN. *Genever* 100 % eerste soort *f* 25½, tweede soort *f* 24½. — *Moutwijn* 91 % *f* 20½ pr. vat a kontant.

HENNIP minder levendig.

METALEN. Van *Ruw Koper* is een partijtje Demidoff tot *f* 74 afgegeven. — *Banca Tin* tot *f* 76 bij partij te koop.

VETWAREN. *Talk* met weinig voorraad. Petersburger gele *Kaarsen* *f* 37; dito *Zeep* *f* 36. — *Amsterdamsch Smeer* *f* 35; buitenlandsch *f* 34 a 35. — *Patentolij* *f* 41½ a kontant. — *Traan* Berger bruin *f* 44, blank *f* 46; Schotsche *f* 30. — *Rondvisch* *f* 7½ a 8. *Leng* *f* 10 a 18. — *Haring*, Volle *f* 22; Yle *f* 15. — *Noordvisch* in droog zout *f* 25, in pekel *f* 23 de Ton. — *Ansjovisch* onveranderd en met weinig zaken. Nieuwe *f* 15 a 16, van 1851 *f* 15, van 1850 *f* 12 a 13, van 1849 *f* 9, van 1848 *f* 8, van 1847 *f* 7½.

ROTTERDAM, 17 Febr. De heden geveilde 320 vaten nieuw rood Smirna Rozijn zijn verkocht tot *f* 18 a 18 1/4.

Nog zijn heden tot geheimen prijs afgedaan 168/2 leggers Arak, zeilende per *Virginia*.

GRAANMARKT.

SCHIEDAM, 17 Febr. Rogge. Gedurende de laatste acht dagen ondervond dit artikel veel vraag voor het binnenland, en daar er zich ook eenige spekulanten opdeden, zijn prijzen sukcessivelijk met *f* 22 en van hard gedroogde met *f* 13 verhoogd. Men verkocht 146/2 ℔ Reval *f* 363 3/m.; 148/2 ℔ Koersche *f* 355 6/w.; 147/2 ℔ Arensburg *f* 368, 373 3/m.; 143/2 ℔ Reval *f* 360 6/w.; 144/2 ℔ Koersche *f* 348 3/m.; 146/2 ℔ Libau *f* 352; 147/2 ℔ dito *f* 360 6/w.; 143/2 ℔ Archangel *f* 318 6/w.; 144/2 ℔ Riga Poolsche *f* 325 6/w.; 140/2 ℔ n. Archangel *f* 326 1/m.

Gerst was ook meer gezocht en onderging eene kleine verhooging, prijzen waren: 130/2 ℔ Libau *f* 256 6/w, 258 3/m; 129/2 ℔ Windau *f* 253, 255 6/w; 131/2 ℔ Pernau *f* 263 6/w; 128/2 ℔ Koersche *f* 248; 129/2 ℔ Windau *f* 255 6/w; 130/2 ℔ Libau *f* 256 6/w.

Moutwijn. Zaturdag en Maandag was er eene redelijke handel à *f* 20¼, Dingsdag, Woensdag en Donderdag kon men a *f* 20½ naar genoegen aankomen. Heden ging de markt wederom op 20¼, zoodat er weinig variatie heeft plaats gehad.

Jenever *f* 24.75. — Amst. Proef *f* 26.00.

MIDDELBURG, 16 Febr. Tarwe. Puike Nieuwe Zeeuwsche *f* 15,50, een uitgezochte partijtje *f* 15,80, mindere soorten *f* 15; puike jarige Walchersche *f* 15,50, puike Nieuwe *f* 16, afwijkende soort *f* 15,75, 15,50 en *f* 15,25 naar kwaliteit. Puike Amerikaansche Tarwe op 80 ℔ netto pr. Mud, is aan *f* 16 verkocht; witbonte Poolsche op 77 ℔ netto *f* 17. — Rogge. Noordbrabantsche *f* 12; een partijtje puike Axelsche *f* 12,50. — Gerst. Winter *f* 7,80 a 8 naar kwaliteit; Zomer dito, puike soort *f* 6,80. — Walchersche Wittebboonen *f* 13 tot *f* 13,75; Dito Bruineboonen *f* 15, mindere *f* 14,75 a *f* 14,50; Walchersche Paardeboonen *f* 7,75 a 8, enkele monsters *f* 7,30 a 7,50. — Walchersche Groene Erwten *f* 11,75 a 12,25. — Zeeuwsche Paardeboonen *f* 7, Dito Groene Erwten *f* 11, geringe soort *f* 10. — Boekweit. Noordbrabandsche *f* 8,50. — Koolzaad *f* 13,50. — Raap-Olie *f* 42. Patent-Olie *f* 44. Lijn-Olie *f* 35 pr. Vat. — Harde Lijn-Koeken *f* 11,75 per 104 stuks.

ANTWERPEN, 17 Febr. *Koffij.* Onder de hand is verkocht eene partij van circa 1200 balen Brazilie.

Suiker. Ruw. Diverse partijtjes Havana te zamen 1000 kisten zijn in andere handen overgegaan.

Huiden. De verkoopen in deze week hebben bestaan in: 5,000 stuks droge en gezouten Buenos-Ayres, Ossen en Koehuiden, en 7000 stuks gedroogde dito Paarden.

Graanmarkt. De markt blijft zeer vast, zoowel in Tarwe als Rogge met eenige omzettingen.

LONDEN, 16 Febr. *Suiker. Ruwe.* Vreemde soorten blijven verlaten. De prijzen houden zich met moeite staande.

Koffij. Plantage Ceylon voor consumtie iets meer gevraagd. Native zonder zaken en onveranderd in prijs.

Talk vast.

Granen. Tarwe. Inlandsche tot 2 s. lager met verkoopers. Vreemde soorten aangeboden zonder nemers. Garst moeijelijk voor dadelijke behoefte te plaatsen.

BORDEAUX, 14 Febr. *Voorloop*, 3/6 op fr. 180 voor dadelijk.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

HELVOET, 17 Febr. R. J. Rijken, India, Batavia, 1 v. Brouwershaven - H. Poort, Amboina, id., 1. v. id. Beide gesleept door de stoomboot Kinderdijk. - G. B. Struik, Dankbaarheid, Bordeaux.

UITGEZEILD:

SURINAME, 6 Jan. O. S. Parma, Caspar de Robles, Amst. 14 Jan. L. G. Peters, Louisa Christina, id. — 17 Jan. T. H. Fekkes, Josina Louisa, id. — 19 Jan. W. Visser, Eliza, id. - B. W. Schenk, Aldina Anna Susanna, id.

GEPRAAIDE SCHEPEN.

Den 7 Febr. op 45° N. Br. 21 W. L. Twee Gebroeders, Kapt. C. T. Zeeman, van Batavia n. Hamburg.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 18 Februarij in lading naar:

Keulen	H. Hoogeweg, de Hoop.
Heilbron	J. Staab, Wassington.
Manheim	G. Ilschert, Delphin.
Dusseld. & Neus	J. van Beek, de Wilhelmina.
Mainz	J. Leijdekker, Mainz N°. 2.

Rijnhoogte ARNHEM 17 Febr. 1 el 93 duim.
KEULEN 16 „ 4 v. 21

Advertentien.

Heden beviel zeer voorspoedig van een welgeschapen ZOON, M. KAPTEYN, geliefde Echtgenoote van
RIJP, WETERING, (Th. GEVERS...)
15 Februarij 1854. (3736)

(3730) Heden overleed aan eene uitterende ziekte van ruim elf weken ons geliefd Kleindochtertje MARIA ANNA PETRONELLA HARMSEN, in den jeugdigen leeftijd van elf jaren en zeven maanden, waarvan zij negen en een half jaar ten onzen huize tot groote vreugde verkeerde.

Zij ontving hare eerste H. Communie als eene teerspijs met eene vurige godsvrucht tot stichting van allen die haar sterfbed omringden.

Smartvol is dit verlies voor ons, hare Ouders en onze dochter.

Buiksloot, A. P. WOGNUM.
13 Februarij 1854. E. H. WOGNUM-HEIJINK.

Uit de Hand te Koop:

Een ruim welingerigt **HEERENHUIS** met STALLING, SCHUUR en TUIN, groot te zamen 43 roeden, 30 ellen, gelegen in de kom der gemeente *Boxmeer*, alwaar de meest voldoende gelegenheid bestaat voor eene beschaafde opvoeding van kinderen.

Nadere inlichtingen zijn te bekomen bij het Postkantoor te *Boxmeer*, onder de letters S. D. Brieven vrachtvrij. (3739)

LINZENMEEL.

In de Grutterij, Bloemgracht M M No. 10, gaat men steeds voort met fabriceeren en verkoopen in 't groot en klein van onvervalscht **LINZENMEEL**.

Brieven en geld *Franco*. (3740)

On demande une **GOUVERNANTE**, agée de 30 à 40 ans, de la Religion Catholique, et en état de soigner l'éducation de plusieurs enfants. S'adresser par lettres affranchies, sous l'initiale Z. à Monsieur P. T. BRAAM, Libraire à Rotterdam. (3731)

Eene Juffrouw, oud 30 jaren, van de R. C. Godsdienst, met 1°. Mei aanstaande buiten conditie komende, zag zich gaarne tegen dien tijd wederom geplaatst als **HUISHOUDSTER** of dergelijke betrekking.

Zij kan in elk opzigt de beste getuigenis produceren. Reflecteerenden adresseren zich met *franco* brieven onder Lr. B. bij den Boekhandelaar H. H. VAN ROMONDT te *Utrecht*. (3726)

Ouders of Voogden, die genegen mogten zijn, om tegen uitkeering van eenig leergeld, des verkiezende ook van eene som voor genot van kost, inwoning en huisselijk verkeer, hunnen zoon of pupil te plaatsen in eene **Handelszaak van LUXE**, ten einde hem daarin te doen opleiden en bekwamen, gelieven zich met *Franco*-brieven onder letter M. te adresseren bij den Boekhandelaar J. W. VAN LEEUWEN, op de Breedestraat te *Leiden*. (3737)

Er wordt ter verkoop aangeboden:

Een thans staande, en nog in gebruik zijnde **KERK-ORGEL**, met acht welluidende registers en eene bijna nieuwe kast. Te bevragen met *Franco* brieven bij den Zeer Eerw. Pater H. HOPPENBROUWER, Pastoor te *Franeker*. (3738)

(3692) Bij J. J. ARKESTEYN EN ZOON, te *'s Hertogenbosch*, komt van de pers, en is alom verzonden:

A. Gretsch, Overwegingen over het Lijden van JESUS CHRISTUS, in veertien Vaste-Predikatiën. Naar het Hoogduitsch. Eerste Deel. Kerkelijk goedgekeurd. *f* 1.50.

Deze Lijdensoverwegingen, die zich in formaat en letterdruk bij de *Leerreden* van denzelfden redenaar aansluiten, en dus ter completering der laatste onvermijdelijk noodzakelijk zijn, maken echter ook een *geheel* op ziehzelve uit, dat door de niet-bezitters der *Leerreden* met vrucht kan gebruikt worden. De naam van GRETSCH, als Kanselredenaar, is, ook zelfs reeds in *Nederland*, te gunstig bekend, dan dat het niet overtollig zoude zijn, hier iet ter aanprijzing dezer Overwegingen bijtevoegen. Al wie in de Leerschool des Christens — het bittere lijden des goddelijken Verlossers — met vrucht wil onderwezen worden, die neme dit uitmuntende leerboek in de hand, en hij zal bevinden, dat het goddelijk geheim des Verlossingswerks in hetzelve niet slechts op de kernachtigste, en teveus zielroerendste en zalvendste wijze is voorgedragen, maar dat ook de taal des redenaars met dezelfde hoedanigheden op de vloeijendste, zuiverste en getrouwste wijze in het Nederduitsch is wedergegeven. — Met nog één dergelijk deel, hetwelk reeds ter perse is, zullen deze Overwegingen waarschijnlijk compleet zijn.

Nog hebben zij uitgegeven en debiteren met het beste succes de volgende voor den H. Vaste-Tijd zoo geschikte en nuttige werken:

Becker (Gotfried), zeven Overwegingen van het lijden onzes Heeren JESUS CHRISTUS, of Vaste-Predikatien, voornamelijk voor de Landlieden, gr. 8vo, 112 pag., Kerkelijk Goedgekeurd. . . . . . *f* 0.45.

Beugels (H. J.) Meditatiën op het lijden onzes Heeren JESUS CHRISTUS, voor de Vaste; ses Jaargangen, gr. 12mo 485 pag. Kerkelijk Goedgekeurd . . . *f* 1.00.

Darup (Fr.), Lessen of Epistelen en Evangeliën, op al de dagen van de Vaste, met Korte Verklaringen en met Gebeden. Naar het Hoogduitsch, door A. VAN MAASELAND, R. C. Priester. Kerk. Goedgek. *f* 1.00.

Frint (Dr. J.), Leerreden voor den heiligen tijd van de Vaste. Uit het Hoogduitsch, door M. A. VAN STEENWIJK; 120 pag. Kerkelijk Goedgekeurd . . *f* 0.50.

Geramb (Pater Maria Joseph Baron de), Verzuchtingen, Gebeden en Brieven, naar het Fransch, door J. WITZ; 12mo 270 pag. Kerk. Goedg. *f* 0.60.

Geramb (Pater Maria Joseph Baron de), Bij het graf van mijnen Verlosser, naar het Fransch, door J. J. BURGMEIJER; Kerkelijk Goedgekeurd. Vierde druk . . . . *f* 0.10.

Geramb (Pater Maria Joseph Baron de), Uitboezeming tot den gekruisigden JESUS, door J. J. BURGMEIJER; Kerkelijk Goedgekeurd . . *f* 0.10.

Herft (J. B.) De grootheid van JESUS in zijn lijden, eene Redevoering over ISAÏAS XIII, 1—12, uitgesproken op den Goeden Vrijdag, gr. 8vo 24 pag. Kerkelijk Goedgekeurd . . . . *f* 0.15.

Hohenlohe (Vorst **Alexander van**), Tweetal Leerreden, uitgesproken in de Domkerk te *Linz*, aan de *Enss* in *Oostenrijk*; de eerste op Goeden Vrijdag, de laatste op het Paaschfeest; uit het Hoogduitsch, door Mr. F. J. HOPPENBROUWERS; gr. 8vo 90 pag. Kerkelijk Goedgekeurd . . . . *f* 0.50.

Lucerne (C. G. de la), Betrachtingen over het Lijden onzes Heeren JESUS CHRISTUS; uit het Fransch vertaald, door A. VAN MAASELAND, R. C. Priester, gr. 8vo 245 pag. Kerkelijk Goedgekeurd . . . . . *f* 1.00.

Maaseland (A. van), De Weg der Boetvaardigheid, 8vo. Kerkelijk Goedgekeurd . . . . . . *f* 0.20.

Marx (L. F.), Overwegingen voor den heiligen tijd van de Vaste. 4 Nos — No. 1. Over de woorden van JESUS aan het Kruis; No. 2. Over den zondenval en de opregte bekeering van den H. Vorst der Apostelen PETRUS; No. 3. Over de vruchtelooze boetvaardigheden veler Christenen; No. 4. Over het valsche geweten en de hoogst treurige gevolgen van hetzelve; gr. 8vo 600 blz. Kerkelijk Goedgekeurd. . . . . *f* 2.40.
Elk No. afzonderlijk . . . . *f* 0.60.

Messing, Het Boek JONAS, een Vaste-Exempel in Vijf Homiliën, voorgedragen in de R. C. Kerk te *Bemmel*; gr. 8vo 80 pag. Kerkelijk Goedgekeurd . . . *f* 0.40.

Messing, De dood van JESUS en van de zonde. Zes overwegingen in de Vaste, voorgedragen in de R. C. Kerk te *Bemmel*; gr. 8vo 160 pag. Kerkelijk Goedgekeurd . . . . *f* 0.60

Mühling (J. J.), JESUS de Verheerlijker des eeuwigen Vaders en Zaligmaker der menschheid. Zeven Redevoeringen, voorgedragen in den heiligen Tijd van de Vaste; gr. 8vo 148 pag. Kerkelijk Goedgek. *f* 0.60.

Paessmayer (Anton), 4e Deel, Leerreden over eenige onderwerpen uit het Lijden van onzen Heer JESUS CHRISTUS, gr. 8vo. Kerkelijk Goedgekeurd . . *f* 2.00.

Reyre (Abt), Korte Preken op al de Zondagen van de Vaste: alsmede Onderrigtingen over de voornaamste Feestdagen van het Jaar, naar het Fransch, door A. VAN MAASELAND. R. C. Priester, 5 Deelen, gr. 12mo 1400 pag. Kerkelijk Goedgekeurd . . . . *f* 4.50.

Sailer (J. M. von), Overdenkingen over het Lijden van JESUS CHRISTUS; uit het Hoogduitsch, door M. A. VAN STEENWIJK. Vijfde druk. Kerkel. Goedgek. *f* 0.25.

Utberg (S.), Zestal Leerreden, handelende over de geheimen der Verlossing des Menschdoms, volbragt in het Lijden, den Dood, de Verrijzenis en Hemelvaart onzes Goddelijken Verlossers JESUS CHRISTUS, alsmede in de Nederdaling van den H. Geest. Uitgesproken bij gelegenheid van derzelver jaarlijksche feestelijke gedachtenisviering; gr. 8vo 124 pag. Kerk. Goedgek. *f* 0.50.

Wildt (Jozef), Godvruchtige betrachtingen in de Vaste, of het Lijden en Sterven van onzen Heer en Heiland JESUS CHRISTUS, naar de vier Evangelisten, verdeeld volgens de veertig dagen van de Vaste en tot stichting der Christelijke Huisgezinnen; naar het Hoogduitsch, door A. VAN MAASELAND; 8vo 228 pag. Kerkelijk Goedgekeurd. . . . . *f* 0.45.

Ziedaar eene reeks van geschriften, die in den aanstaanden tijd van boetvaardigheid zeker de nuttigste lektuur en de heilzaamste bespiegelingen aanbieden, die door de lage prijsbepaling ook niemand kunnen afschrikken, en die alzoo bijzonder geschikt zijn, om zoo vele ijdele, beuzelachtige, ja zondige, zedebedervende en godsdienst-ondermijnende geschriften te verdringen.

Ook hebben voornoemde Uitgevers alom verkrijgbaar gesteld:

Schmitt (H. J.), De Grieksch-Russische Kerk of beschrijving van den Oorsprong, de Leer, de Plegtigheden, de Inrigting, het Bestuur en de scheuring dezer Kerk, enz.; uit het Hoogduitsch, door M. A. VAN STEENWIJK, R. K. Priester en Pastoor te *Amsterdam*, met eene fraai gelithographiëerde plaat. Kerkelijk Goedgekeurd. Groot 8vo. Prijs *f* 2.—, vroeger *f* 3.—

De vonk die thans in het Oosten van Europa is opgeheven, en het oorlogsvuur in dat werelddeel al meer en meer dreigt te ontsteken, is nog eene der wrange vruchten dier rampzalige scheuring, welke in de elfde eeuw de SCHISMATISCHE GRIEKSCHE KERK van de algemeene Moederkerk deed afvallen. Het kan op dezen oogenblik niet dan belangrijk zijn met de geheele inrigting dier Kerk bekend te maken. Men zal daartoe in dit werk eene volledige voldoening vinden.

Nog eenige Exemplaren zijn voorhanden voor den verminderden prijs van:

(*f* 6.00 in plaats van *f* 15.90.)

Wiedemann (G. F.), Handboek der Algemeene Wereldgeschiedenis, Tweede Verbeterde Druk, 4 zware Deelen, in 8 lijvige Afleveringen, bevattende te zamen ruim 165 vellen compressen druk, in groot 12mo of 24 bladzijden per vel,

(dus elk Deel bijna 1000 Bladzijden.)

verder:

voor *f* 3.00 in plaats van *f* 7.00.

Wiedemann (G. F.), *Geschiedenis der Fransche Omwenteling*, in het laatst der vorige eeuw, benevens de *Geschiedenis van het Fransche Keizerrijk onder* NAPOLEON I; 3 Deelen in gr. 8vo, bevattende te zamen 70 vellen druks.

☞ Alle deze werken zijn verkrijgbaar bij de meeste Boekhandelaren in het Rijk, en zijn *alle in voorraad* bij den Heer J. S. DE HAAS, te *Amsterdam*, Hoofdcorrespondent.

(3700) Ter Boekdrukkerij van JOSUÉ WITZ, te Arnhem is van de pers gekomen en verkrijgbaar:

A. J. BINTERIM,

Doctor der Theologie en van het Kanonieke Regt, Lid der Akademie van Rome en der Universiteit te Praag, Ridder van den Gouden Spoor, Jubilarius en Pastoor te Bilk en voorstad Dusseldorp.

TOELICHTING

VAN

DE GEHEIME VOORSCHRIFTEN

DER

JESUITEN

(*Monita Secreta Soc. Jesu.*),

EEN OUD LEUGENWERK, THANS IN NOORD-DUITSCHLAND NIEUW OPGEHAALD.

NIEUWE UITGAVE, VOORZIEN MET EENE INLEIDING VAN

H. SMEDDINCK,

Professor in het bisschoplijk Seminarie te Bastogne.

In 12mo, groot 62 bladz. Prijs **30** Cents.

Beknopte Geschiedenis der Godsdienst voor Catechismus-kinderen. Bewerkt naar Jozef Deharbe, door een R. K. Priester. Tweede druk. *Kerkelijk Goedgekeurd.* In kl. 8vo, 82 bladz. Prijs **30** Cents.

1	Exempl.	gecartonneerd . . .	à 30 cents;	
1	—	in gewoon stijven omsl.	» 20	—
25	—	ter gratuite uitdeeling.	» 15	— *f* 3..
50	—	Idem . . .	» 10	— » 5..

Debiteert met succes:

Gesprekken over de Godsdienst,

TUSSCHEN

EEN PASTOOR EN DRIE JONGELIEDEN.

In kl. 8vo, 210 bladz. Prijs: 60 Cents. Verkrijgbaar bij getallen als volgt:

12 Exempl.	à 40 cents	—	*f* 4.80.
25 »	» 30 »	—	*f* 7.50.
50 »	» 26 »	—	*f* 12.50.

Is aan HH. Inteekenaren verzonden de **5e. Aflevering, 2e. Jaargang** van de *Bibliothek für Geschichte, Philosophie und Theologie*;

Die Reformation, ihre innere Entwicklung und ihre Wirkungen im Umfange des Lutherischen Bekenntnisses. Von J. DÖLLINGER. Erster Band. Zweite Auflage. 1stes Stück.

Het 2de Stuk van het 1ste Deel ligt bereids ter perse om zoo spoedig mogelijk aan de respective Inteekenaars te worden verzonden.

Van de pers gekomen bij C. L. VAN LANGENHUYSEN:

MAGDALENA VAN VAERNEWYCK,

Eene ware Geschiedenis, beschreven door

POUWELS FOREESTIER,

BUIKSLOOTER;

gedrukt onder toezigt van J. A. ALBERDINGK THIJM, met een plaatje van ED. DUJARDIN. Prijs 60 Cts.

Wordt alom verkrijgbaar gesteld.

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker...